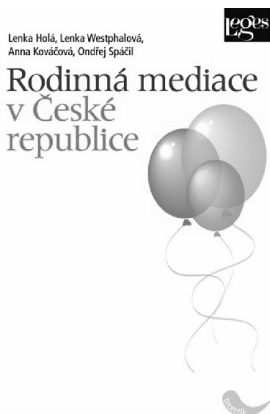

RODINNÁ MEDIACE V ČESKÉ REPUBLICE

Peter Maľa

RECENZE KNIHY

HOLÁ, L., WESTPHALOVÁ, L., KOVÁČOVÁ, A., SPÁČIL, O. *Rodinná mediace v České republice*. Praha: Leges, 2014. 256 s. ISBN 978-80-7502-015-4.

Monografia *Rodinná mediace v České republice* je výsledkom vedeckej práce štyroch autorov. Lenka Holá je v súčasnosti etablovaná odborníčka na mediáciu nielen v Českej republike, ale aj na Slovensku. Aktívne sa podieľala na príprave zákona o mediácii a je predsedkyňou skúšobnej komisie pre skúšky mediátorov a skúšky z rodinnej mediácie na Ministerstve spravodlivosti ČR. Lenka Westphalová sa vo svojej vedeckej činnosti venuje najmä rodinnému právu, je spoluautorkou komentára k novému občianskemu zákonníku a komentára k zákonu o osobitných súdnych konaniach. Anna Kováčová je odborníčkou v oblasti rodinného práva a alternatívnych spôsobov riešenia súkromnoprávných sporov. Ako advokátka sa zameriava na korporátne právo a rodinnoprávne spory. Ondřej Spáčil svoju vedeckú činnosť zameriava na rodinné právo najmä vo vzťahu k novému občianskemu zákonníku.

Publikácia obsahuje sedem kapitol, ktoré na seba logicky nadväzujú. Prvá kapitola analyzuje súčasnú českú rodinu, druhá kapitola je zameraná na charakteristiku konfliktov v rodine z pohľadu sociálneho a právneho. Tretia kapitola je venovaná rodinnej mediácii ako špecifickej metóde riešenia konfliktov

v rodine a štvrtá kapitola pojednáva o účastníkoch rodinnej mediácie so zameraním na problematiku účasti detí v mediácii. Ďalšia kapitola sa venuje vývoju rodinného práva v Českej republike v súvislosti s postavením členov rodiny a riešení ich konfliktov, na čo nadväzuje kapitola šiesta, v ktorej čitateľ nájde analýzu právneho ukotvenia rodinnej mediácie v Českej republike. Veľkým pozitívom monografie je zaradenie kapitoly o počiatočnom a ďalšom vzdelávaní rodinných mediátorov, ktoré vychádza z profesijných kompetencií rodinného mediátora, čo je obsahom poslednej siedmej kapitoly.

V úvode autorský kolektív uvádza, že monografia je jedným z výstupov výskumného projektu Rodinná mediácia, ktorý sa realizoval od marca 2013 do februára 2014 na Právnickej fakulte Univerzity Palackého v Olomouci. Cieľom monografie je podľa autorov sociálno-právna analýza riešenia rodinných konfliktov prostredníctvom mediácie v podmienkach Českej republiky, pričom zvolili interdisciplinárny prístup, v ktorom využili poznatky a metódy viacerých vedných disciplín. Tento prístup bol zvolený na základe toho, že samotná mediácia je multidisciplinárnou metódou, lebo je postavená na poznatkoch z vedných disciplín, ako je právo, psychológia, sociológia, sociálna práca, etika, filozofia a iné. Rovnako aj autorský tím bol zložený z odborníkov z viacerých odborov – tvorili ho traja právnici, ktorí sa venujú rodinnému právu a jeden odborník na mediáciu so psychosociálnym vzdelaním. Na prvý pohľad nevyváženosť interdisciplinarity autorského tímu sa negatívne neodrazila v obsahu monografie, ktorý je z tohto aspektu vyvážený a ponúka multidisciplinárny pohľad na rodinnú mediáciu. Pri spracovaní témy si autori zvolili tri základné vedecké metódy: historickú analýzu, analyticko-deskriptívnu metódu a právnu porovnávaciu metódu. Rovnako využili aj svoje osobné skúsenosti zo zahraničných stáží, z aktívnej účasti na konferenciách a z konzultácií s domácimi aj zahraničnými odborníkmi v tejto oblasti.

Prvá kapitola s názvom *Charakteristika súčasnej českej rodiny* charakterizuje rodinu z pohľadu právneho, sociologického a psychologického a následne sa zaoberá jej vybranými aspektmi: funkcie, roly, vzťahy a hodnoty v rodine. Právne aspekty vychádzajú z platného rodinného práva v Českej republike, ktoré je od roku 2014 súčasťou občianskeho zákonníka a ktoré stojí na troch základných princípoch: princíp blaha dieťaťa, princíp rovnosti subjektov a princíp vzájomnej pomoci. Autori konštatujú, že rovnaké princípy je potrebné dodržiavať aj v rodinnej mediácii. V sociologických aspektoch rodiny nájdeme charakteristiku rodiny ako špecifickej sociálnej skupiny, ktorá formuje osobnosť človeka, jeho sociálny charakter a chráni ho pred tlakom spoločnosti. Ďalej nám ponúka pohľad na tradičnú rodinu v preindustriálnej a industriálnej spoločnosti a rodinu postmodernú, ktorá je špecifická svojím

zmenšováním, izolovanostou, atomizáciou, veľkou pracovnou zaťaženosťou jej členov v produktívnom veku, diferenciáciou v socioekonomickej úrovni a vysokou rozvodovosťou. Pozitívne môžeme hodnotiť zaradenie štatistických údajov, ktoré nám ponúkajú reálny pohľad na vývoj počtu uzavretých manželstiev a počtu rozvodov. Zaujímavé sú aj príčiny rozvodovosti v Českej republike, kde v súčasnosti prevládajú tzv. všeobecné príčiny (rozdielnosť pováh, názorov a záujmov). Psychologické aspekty rodiny sa zameriavajú na definíciu rodiny z pohľadu psychológie. Najväčším prínosom tejto kapitoly je klasifikácia foriem rodinného spolužitia, medzi ktoré autori radia nezosobášené spolužitie, rodiny s jedným rodičom, singles, nevlastné rodiny a rodiny homosexuálnych partnerov. Aj keď singles nemožno pokladať za formu rodinného spolužitia, je to sociálna skupina, ktorá je v súčasnosti čoraz početnejšia a vyznačuje sa svojou reprodukčnou stratégiou (plánovaná alebo dobrovoľná bezdetnosť). Rodiny homosexuálnych partnerstiev ako forma spolužitia nie je podľa autorov v Českej republike zatiaľ rozšírená, ale s platnosťou zákona o registrovanom partnerstve osôb rovnakého pohlavia z roku 2006 a zvyšovaním tolerancie a akceptovanosti zo strany majoritnej spoločnosti ich počet narastá.

Nasledujúca krátka podkapitola sa venuje funkciám rodiny, ktoré musí mediátor poznať pri mediácii každého rodinného konfliktu. Ďalšia podkapitola sa venuje premene rol v rodine v horizonte posledných niekoľko desiatok rokov. Tak ako sa zmenili roly partnerov (vyrovnávanie rozhodovacích právomocí partnerov) zmenila sa aj rola dieťaťa (aktívne sa zapája do organizácie rodinného života). Podkapitola o vzťahoch v rodine zdôrazňuje krehkosť súčasnej rodiny, pretože je založená primárne na zdieľaní emócií. Autori súhlasia s A. Giddensom, ktorý pre súčasné partnerské vzťahy používa termín „čistý vzťah“ (vzťah založený na emocionálnej komunikácii páru, ktorého trvanie je založené na prospechu a uspokojovaní z tejto komunikácie). V podkapitole *Hodnoty v rodině* sú uvedené čiastkové výstupy výskumu Sociologického ústavu Českej akadémie vied z roku 1996 s názvom *Rodina 96*, z ktorých sa dozvieme, že medzi najdôležitejšie predpoklady šťastného rodinného života v Českej republike patria dobrý zdravotný stav, trvalý citový partnerský vzťah a vernosť. Z uvedeného výskumu sú vyvedené závery, že tradičný model partnerských vzťahov zostáva základným zdrojom pocitu spokojnosti v živote českých rodín.

Druhá kapitola *Konflikty v rodině* je rozdelená na dve podkapitoly. Prvá sa zaoberá konfliktami v rodine z pohľadu psychológie a druhá z pohľadu práva. Pri psychologickom definovaní konfliktu autori zdôrazňujú nutnosť rozlišovania medzi negatívnymi a pozitívnymi formami konfliktu v rodine a určitú nevyhnutnosťou rodičovského konfliktu v malej miere a jeho

konštruktívne riešenie ako prostriedok prípravy dieťaťa na riešenie jeho konfliktov v budúcnosti. Autori ďalej poukazujú na ekonomické a mimoekonomické faktory spôsobujúce dysfunkčnosť rodiny. Čo je ale dôležité, rozchodom alebo rozvodom rodiny sa ale často neupravia rozvrátené vzťahy medzi jej členmi. Tu nachádzajú autori rozdiel medzi pohľadom psychologickým a právnym. Tzv. psychosociálny rozvod (konštruktívne vyrovnávanie sa s rozvodom a jeho následkami) začína oveľa skôr, ako sa jednotlivec rozhodne podať žiadosť o rozvod na príslušný súd a končí sa oveľa neskôr, ako súd právoplatne manželstvo rozvedie. V rámci fáz psychosociálneho rozvodu sú uvedené aj konkrétne úlohy, ktoré musia rozvádžajúci partneri splniť, aby sa s celou situáciou vyrovnali. V závere tejto kapitoly sa ešte čitateľ dozvie o dôsledkoch rozpadu rodiny na rodičov a ich deti. Právny pohľad na konflikty v rodine vychádza z konštatovania, že v právnej regulácii rodinných vzťahov prevláda konzervatívny prístup k zmenám. Rodinné právo tak reaguje na spoločenské zmeny postupne a reflektuje tak zmeny v spoločnosti a rodinnom spoložití. Rovnako konzervatívne poníma manželstvo aj nový občianky zákonník, ktorý za hlavný účel manželstva pokladá založenie rodiny. V spoločnosti však žije veľa zosobášených párov, ktoré sú dobrovoľne bezdetné. Kým v minulosti česká legislatíva určovala úlohu súdom posudzovať, či rozvod nie je v rozpore so záujmom spoločnosti, v súčasnosti už viac reaguje na zvyšujúcu sa rozvodovosť a rozvod môže prebehnúť relatívne rýchlo v prípade, keď sa obidvaja manželia dohodnú na ukončení manželstva a na všetkých podstatných veciach súvisiacich s rozvodom tak, ako to určuje zákon. Táto kapitola sa ďalej zameriava na dve veľké oblasti, a to konflikty medzi manželmi a konflikty medzi rodičmi. Obidve podkapitoly podrobne analyzujú rôzne typy konfliktov z pohľadu platnej legislatívy. Autori konštatujú, že v rámci súdneho konania pri rozvode manželstva nie je priestor a čas na obnovu vzájomnej komunikácie a narušeného vzťahu medzi stranami konfliktu. Z uvedeného dôvodu je preto vhodné pri takýchto druhoch konfliktov využívať ďalšie odborné inštitucionalizované spôsoby riešenia konfliktov, medzi ktoré patrí aj mediácia. V mnohých prípadoch je rozpad manželstva spojený s konfliktom, keď sa rodičia nevedia dohodnúť na úprave pomerov k svojim maloletým deťom. V najhorších prípadoch sa deti stávajú nástrojom osobnej pomsty, čo môže byť ohrozením ich zdravého vývoja. Pre takéto prípady česká legislatíva pozná nástroj, ktorý nasmeruje strany sporu k možnosti využiť mediáciu, a to v § 100 občianskeho súdneho rádu, ktorý dáva možnosť sudcovi nariadiť účastníkom konania prvé stretnutie so zapísaným mediátorom v rozsahu troch hodín a preruší tak súdne konanie. Ďalej môže súd uložiť rodičom najviac na dobu troch mesiacov účasť na mimosúdnom zmierovacom alebo mediačnom konaní,

alebo rodinnej terapie. Uvedené nástroje zabezpečujú v prvom rade ochranu záujmov dieťaťa.

Ťažiskovou kapitolou monografie je tretia kapitola s názvom *Rodinná mediácia*. Úvod sa venuje terminologickému ujasneniu pojmu rodinná mediácia ako špecifického spôsobu riešenia konfliktov, ktoré vznikli vo vzájomnom spoľužití členov rodiny prostredníctvom kvalifikovaného mediátora. Ďalej uvádzajú iné špecifické spôsoby riešenia rodinných konfliktov ako mediácia na ochranu detí a rodinná konferencia, kde sa popisujú ich hlavné špecifiká, spoločné a rozdielne znaky v porovnaní s rodinnou mediáciou. Pri ďalšej charakteristike rodinnej mediácie autori výstižne zhrnuli rozdiely medzi rodinnou mediáciou a rodinnou terapiou na základe ich princípov a cieľov. Zaujímavým je konštatovanie, že rodinná mediácia nesie v sebe sekundárne terapeutické účinky, ktoré sa prejavujú v trvajúcom zlepšení rodinných vzťahov a kvalite rodinného života. Predmetom rodinnej mediácie je najmä široká oblasť rodinných konfliktov pre, počas a po zmenách v rodine, ktorá v sebe nesie určité emočné napätie. Autori sa zaoberajú aj otázkou vhodnosti použitia mediácie v prípadoch, v ktorých sa vyskytuje určitá miera násillia. Vывodzujú záver, že v konfliktoch s dlhodobým násilným charakterom je nevyhnutné odporučiť psychoterapiu. V opačných prípadoch, kde sa násillie vyskytlo jednorazovo, je možné využiť mediáciu, ale v spolupráci alebo v kombinácii so psychológom, alebo iným relevantným odborníkom. Pri určení vhodnosti riešenia konkrétneho konfliktu mediáciou je nutné brať do úvahy tri aspekty: účastníkov a povahu konfliktu, možnosti a obmedzenia mediácie a mediátora so svojimi kompetenciami a skúsenosťami. Ocenit' treba zaradenie podkapitoly *Prístupy v rodinné mediaci*, kde autori hutne a zároveň prehľadne analyzovali päť špecifických prístupov v mediácii, ktoré možno využiť pri riešení rodinných konfliktov (facilitatívny, evaluatívny, transformatívny, terapeutický a naratívny). V tejto súvislosti sa otvárajú ďalšie otázky o výhodách a nevýhodách využitia týchto prístupov v mediácii, pri rôznych typoch rodinných konfliktov, čo už ale nebolo cieľom tejto publikácie. V podkapitole *Rodinná mediácia ve špecifických prípadoch* si autori vybrali dva špecifické konflikty v rámci rodinnej mediácie, a to konflikt s násilím medzi rodičmi a konflikt medzi rodičmi a deťmi, špeciálne v prípade mediácie maloletého. Cieľom podkapitoly je poukázať na efektívnosť využitia mediácie v týchto prípadoch. Samozrejme, v mediačnej praxi nájdeme aj iné špecifické prípady, napríklad striedavá starostlivosť a iné, ktoré by si zaslúžili pozornosť a hlbšie skúmanie z rôznych uhlov pohľadu.

Štvrtá kapitola *Účastníci mediácie* sa okrem charakteristiky všetkých účastníkov mediácie zameriava na najcitlivejšiu oblasť, a to na účasť detí v mediácii. Táto oblasť je doposiaľ veľmi málo skúmaná, a preto je táto kapitola

prínosom pre teóriu aj prax rodinnej mediácie. Prehľadné zadefinovanie účastníkov mediácie je doplnené o charakteristiku konfliktného systému, v ktorom účastníci prežívajú konflikt a ktorý je charakterizovaný tromi kategóriami: hranice, väzba a moc. Väčšiu časť kapitoly tvorí problematika účasti detí v rodinnej mediácii. Autori vychádzajú zo základného princípu rodinnej mediácie, ktorým je najlepší záujem dieťaťa, zachovanie rodiny a ak to nie je možné, zachovanie kontaktu dieťaťa s obidvoma rodičmi po ich rozvoде. Zapojenie detí do mediácie autori analyzujú zo sociálno-psychologického hľadiska, podľa ktorého je nevyhnutné, aby deti mali možnosť spolupodhodovať o svojom výchovnom prostredí. Tvrdia to na základe výskumov, ktoré uvádzajú, že deti sú spôsobilé vyjadrovať sa k rozhodnutiam, ktoré sú z hľadiska ich budúceho vývoja a života podstatné. Rovnaký názor podľa výskumov zastávajú aj rodičia. Tak ako konštatujú autori, štandardy práce rodinného mediátora s účastníkom mediácie – dieťaťom zatiaľ v Českej republike nie sú vypracované, a preto navrhujú, aby sa profesijné organizácie mediátorov intenzívne zaoberali touto problematikou a vytvorili tento dôležitý nástroj skvalitnenia rodinnej mediácie. V rámci právneho aspektu účasti dieťaťa v rodinnej mediácii autori vychádzajú z vnútroštátnych a medzinárodných právnych dokumentov (Ústava Českej republiky, Listina základných práv a slobôd, zákon č. 359/1999 Sb., o sociálne-právnej ochrane detí a iné). Z uvedeného vyplýva, že platná legislatíva v ČR umožňuje dieťaťu slobodne vyjadrovať svoje názory pri prejednávaní všetkých záležitostí, ktoré sa ho dotýkajú s prihliadnutím na jeho vek a vývoj. Krátka pozornosť je venovaná aj legislatíve v Slovenskej republike, kde sa uvádza zákon č. 36/2005 Z. z., o rodine, ktorý má podobné znenie. V navrhovanom prístupe mediátora k zisťovaniu názoru dieťaťa v mediácii autori zdôrazňujú všeobecné pravidlo, že mediátor nemôže ignorovať názor dieťaťa vo veciach, ktoré sa ho dotýkajú, a preto mu musí v mediácii venovať dostatočný priestor a čas. Prvý kontakt mediátora s dieťaťom by mal byť založený na neformálnom rozhovore, v ktorom mediátor zisťuje vospelosť dieťaťa, buduje si s ním vzťah založený na dôvere a poskytuje mu priestor na vyjadrenie vlastnej predstavy o riešení situácie s konkrétnym odôvodnením jej výhod. Dôležitým faktorom pri účasti dieťaťa na mediácii je zohľadnenie jeho veku. Autori krátko, ale výstižne ponúkajú čitateľovi psychosociálne špecifiká detí od predškolského po starší školský vek. Mediátor ale okrem toho musí brať do úvahy individuálne špecifiká a vospelosť dieťaťa, s ktorým pracuje. Podľa platnej legislatívy Českej republiky, optimálny vek, od ktorého je možné zisťovať názor dieťaťa aj v mediácii, je dvanásť rokov. V tomto veku je dieťa schopné vyjadriť svoj názor vo veciach, ktoré sa ho bezprostredne dotýkajú. Autori spomínajú aj iné názory z odbornej literatúry a odporúčaní z praxe,

kde sa tento vek pohybuje v rozhraní od 9. do 14. roku dieťaťa. Prikláňajú sa k názoru, že okrem veku je dôležitá psychická vyspelosť dieťaťa, preto nie je možné všeobecne stanoviť dolnú hranicu. Medzi základné zásady práce mediátora s dieťaťom autori zaraďujú kladenie nesugestívnych otvorených otázok nesugestívnym tónom hlasu, neopakovanie odpovedí dieťaťa, nenaliehane na doplnenie fragmentálnych odpovedí a vytvorenie bezpečného a príjemného prostredia, ktoré podnecuje dieťa k otvorenej komunikácii. Za najdôležitejšiu je ale považovaná zásada, ktorá hovorí, že názor dieťaťa nemôže mediátor vyžadovať proti jeho vôli. Rovnako by mal vedieť identifikovať tzv. syndróm zavrhnutého dieťaťa, čiže zistiť, či negatívny postoj dieťaťa k jednému z rodičov je výsledkom manipulácie zo strany druhého rodiča, alebo vychádza z jeho vlastného prežívania. Autori odporúčajú túto skutočnosť v mediácii zohľadniť, ale neponúkajú konkrétny postup, ako sa s touto situáciou vysporiadať. To je jedna z oblastí rodinnej mediácie, ktorá si vyžaduje ďalšie skúmanie.

Piata kapitola sa venuje vývoju rodinného práva v Českej republike v súvislosti k riešeniu konfliktov v rodinách. Ponúka komplexný pohľad na postavenie členov rodiny a riešenie ich konfliktov z historického hľadiska v rámci občianskeho zákonníka až po rodinné právo a ukazuje nám, ako legislatíva reagovala na meniacu sa inštitúciu rodiny.

Šiesta kapitola zhrňuje právne ukotvenie rodinnej mediácie v Českej republike, pričom táto úprava vychádza zo smerníc Európskej únie o rodinnej a občianskej mediácii. Uvedené dokumenty presne vymedzujú špecifiká rodinnej mediácie, rodinných sporov a účastníkov rodinnej mediácie. Za najdôležitejší princíp rodinnej mediácie sa pokladá najlepší záujem dieťaťa. Autori poukazujú na skutočnosť, že sa jedná o neurčitý pojem a nie je jednoduché definovať, čo je najlepší záujem dieťaťa. Preto citujú Najvyšší súd Českej republiky, ktorý vo svojom konkrétnom rozhodnutí podrobne definoval tento princíp. Rodinná mediácia je v Českej republike právne upravená v zákone č. 202/2012 Sb., o mediácii a o zmene některých zákonů, ktorý okrem iného čiastočne upravuje mediačné konanie formou povinného stretnutia s mediátorom. V podkapitolách sa autori venujú ďalším ukotveniam rodinnej mediácie v českej legislatíve. Medzi najdôležitejšiu možno pokladať úpravu v občianskom súdnom poriadku, podľa ktorého súd môže nariadiť účastníkom prvé stretnutie so zapísaným mediátorom v rozsahu troch hodín, čím súd zabezpečuje povinnosť informovať účastníkov o možnosti riešenia ich sporu mediáciou.

Posledná kapitola s názvom *Profesijní kompetence rodinných mediátorů* začína definovaním pojmu kompetencia. Autori konštatujú nejednotnosť v definovaní tejto andragogickej kategórie. Uvádzajú širší pohľad, kde kom-

petencia je schopnosť prenášať nadobudnuté vedomosti a zručnosti do konkrétnych situácií pri výkone profesie a užší pohľad, ktorý za kompetenciu pre výkon profesie považuje schopnosti a z nich vyplývajúce vedomosti, zručnosti a návyky. Z uvedeného vyvodzujú záver, že byť kompetentný znamená byť schopný. Rôzne prístupy v rodinnej mediácii kladú rôzne požiadavky na profesijné kompetencie rodinného mediátora: od požiadavky, že rodinný mediátor má pomáhať v efektívnej komunikácii klientov, cez pomoc porozumieť výhodám a nevýhodám navrhovaných riešení až po zmenu vzájomného vzťahu klientov od súperivého ku konštruktívnemu, spolupracujúcemu. Napriek tejto nejednotnosti je v súčasnosti vyvíjaný tlak na zvyšovanie nárokov na výkon rodinnej mediácie, a tým aj na kompetencie rodinného mediátora. Pre výkon rodinnej mediácie autori pokladajú za dôležité osobnostné predpoklady a odborné vedomosti rodinného mediátora. Z osobnostných kvalít na prvé miesto radia morálne kvality a za nimi nasledujú ostatné: komunikačné zručnosti, emocionálna inteligencia, empatia a iné. Odborné vedomosti mediátora v rodinnej mediácii zahŕňujú tri hlavné oblasti: odborné vedomosti v oblasti vecného riešenia konfliktu, vedomosti právneho kontextu jeho riešenia a vedomosti a zručnosti v metódach mediácie. Autori používajú pojem vzdelanie mediátora, do ktorého patrí základné (graduálne) vzdelanie a následne vzdelanie v mediácii. Požiadavky na vzdelanie mediátorov nie sú v rámci Európskej únie rovnaké. Pohybujú sa od 30 hodín vzdelávania v mediácii až po požadované vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, absolvovania vzdelávania v mediácii, certifikáciu mediátora a pravidelného ďalšieho vzdelávania mediátorov. Vo všeobecnosti chýba systém ďalšieho profesijného vzdelávania mediátorov podľa ich špecializácií, napr. aj v rodinnej mediácii. Platná legislatíva v Českej republike upravuje skúšku mediátora z rodinnej mediácie, ktorá pozostáva z ústnej časti. Legislatíva v Slovenskej republike zatiaľ skúšky v špecializácii neupravuje a nepozná ani pojem rodinný mediátor. V závere kapitoly sa autori zamýšľajú nad celoživotným učením mediátorov a svoje názory opierajú o vybrané európske dokumenty zaoberajúce sa celoživotným učením. Táto oblasť je ešte len v zárodku skúmania teórie a praxe mediácie, ale možno súhlasiť s tvrdením, že vzdelávanie v mediácii je celoživotný, kontinuálny a sebaregulačný proces mediátorov.

Monografia *Rodinná mediace v České republice* čitateľovi ponúka komplexný multidisciplinárny pohľad na rodinnú mediáciu ako aplikačnú oblasť mediácie a jej legislatívne ukotvenie v Českej republike. Publikácia je určená nielen pre mediátorov, ktorí sa ešte len začínajú venovať rodinnej mediácii, ale aj mediátorom so skúsenosťami v tejto oblasti. Rovnako je vhodná pre odborníkov z iných odborov, s ktorými rodinný mediátor môže vo svojej

praxi spolupracovať (sociálni pracovníci, psychológovia, psychoterapeuti, advokáti, pedagógovia a pod.), ako aj pre študentov pomáhajúcich profesií.

Autor

Mgr. Peter Maľa, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta, Katedra andragogiky, Ružová 13, 974 00 Banská Bystrica, Slovenská republika, e-mail: peter.mala@umb.sk